

ДЕРЖВЕТФІТОСЛУЖБА УКРАЇНИ — ЗДОБУТКИ Й ПЛАНИ

20 лютого 2014 р. у м. Біла Церква на Київщині відбулося засідання колегії Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, присвячене підсумкам роботи за 2013 рік і першочерговим завданням на 2014-й.

У роботі колегії взяв участь перший заступник міністра аграрної політики та продовольства України **Іван Юрійович БІСЮК**.

Голова Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, Головний державний інспектор ветеринарної медицини України **Володимир Михайлович ГОРЖЕЄВ** привітав учасників заходу, на який були запрошені 108 осіб – начальники головних управлінь ветеринарної медицини в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі, регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті, директори державних науководослідних контрольних інститутів, регіональних, спеціалізованих та міської в м. Севастополі державних лабораторій ветмедицини, начальники підрозділів ветеринарної міліції МВС України в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі, керівники державного

підприємства «Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин», державного підприємства «Укрветсанзавод», головні редактори фахових видань.

Мар'ян Станіславович ТРОЦЬКИЙ, начальник управління забезпечення протиепізоотичної роботи Департаменту ветеринарної медицини, доповів про епізоотичний стан в Україні та заходи щодо його поліпшення. Він зазначив, що епізоотичний стан у світі дуже напружений. Так, у 12 країнах зареєстровано африканську чуму свиней, у 30 – ящур, 36 – чуму дрібних жуйних, 12 – високопатогенний грип птиці. «У нас ці захворювання, крім африканської чуми свиней минулого року, не фіксувалися, – констатував доповідач. – В Україні ніколи не реєстрували такі небезпечні інфекційні хвороби, як чума великої та дрібної рогатої худоби, контагіозна плевропневмонія ВРХ, везикулярний стоматит, африканська чума коней, блутанг. Загалом державна ветеринарна

служба країни контролює понад 130 небезпечних заразних хвороб. Однак у наших сусідів у Російській Федерації – повний спектр захворювань: сибірка, чума дрібних жуйних, ящур, лептоспіроз, класична чума свиней, африканська чума свиней. А це становить неабияку загрозу для нашої країни».

Серед проблем, які вирішуються, – **захворювання тварин на туберкульоз**. Нині залишився лише один неблагополучний пункт у Кіровоградській області, де проводяться відповідні заходи. Поліпшилась також ситуація з лейкозом тварин – маємо тільки два неблагополучні пункти.

Доповідач висловив також занепокоєння **щодо ситуації зі сказом**. Так, у 2013 р. було зареєстровано 1297 неблагополучних пунктів, у яких захворіло 1519 тварин. Це на 430 неблагополучних пунктів і на 460 тварин менше, ніж попереднього року. Зменшення кількості випадків сказу серед тварин спостерігали в 19 областях: зокрема в Одеській і Херсонській кількість неблагополучних пунктів зменшилась удвічі (відповідно зі 120 й 73 у 2012 р. до 66 й 41 – у 2013-му), у Тернопільській – майже вчетверо (27 проти 100). З іншого боку, якщо взяти статистику укусів людей тваринами, то переважна більшість чотирилапих, навіть домашніх, не була вакцинованою. «Також по Запорізькій області маємо шість повторних неблагополучних пунктів, два з них – щодо собак. Як це могло статися, якщо всі тварини неблагополучних пунктів мають бути щеплені? Проблемними залишаються Харківська область, де кількість неблагополучних пунктів минуло-

го року зросла до 5, та Луганська (2 пункти). Хоча на їх території ведеться пероральна імунізація диких тварин, та вона не є панацеєю. Потрібно обов'язково щепити всіх домашніх тварин», – зазначив М.С. Троцький.

Доповідач звернув увагу учасників колегії на те, що хоча Україна й вільна від захворювання на **ящура** без вакцинації, та зростає загроза занесення його з Російської Федерації, оскільки області, де реєструють ящура, – поряд з українським кордоном. Щоб цього уникнути, М.С. Троцький закликав учасників засідання дотримуватися вимог наказу №94 Головного державного інспектора ветеринарної медицини України.

Іншу проблему, пов'язану з **хворобою Ауескі**, доповідач назвав критичною для експорту. Її вирішення дасть змогу вивести продукцію свинарства на міжнародний ринок. Він зазначив, що в 2013 р. у господарствах було заплановано здійснити понад 79 тис. моніторингових досліджень на хворобу Ауескі свиней: «Фактично за минулий рік проведено 46,9 тис. моніторингових досліджень із запланованих 79 тис. Було отримано 2,6 тис. (5,7%) позитивних результатів. Наголошую, що сьогодні відповідно до постанов №413 і №478 за рахунок державних коштів проводяться моніторингові дослідження лише благополучних господарств. Якщо господарство умовно неблагополучне або неблагополучне, воно оздоровлюється за власні кошти. На жаль, вакцинується поголів'я лише 187 господарств, і не завжди з дотриманням рекомендованих схем».

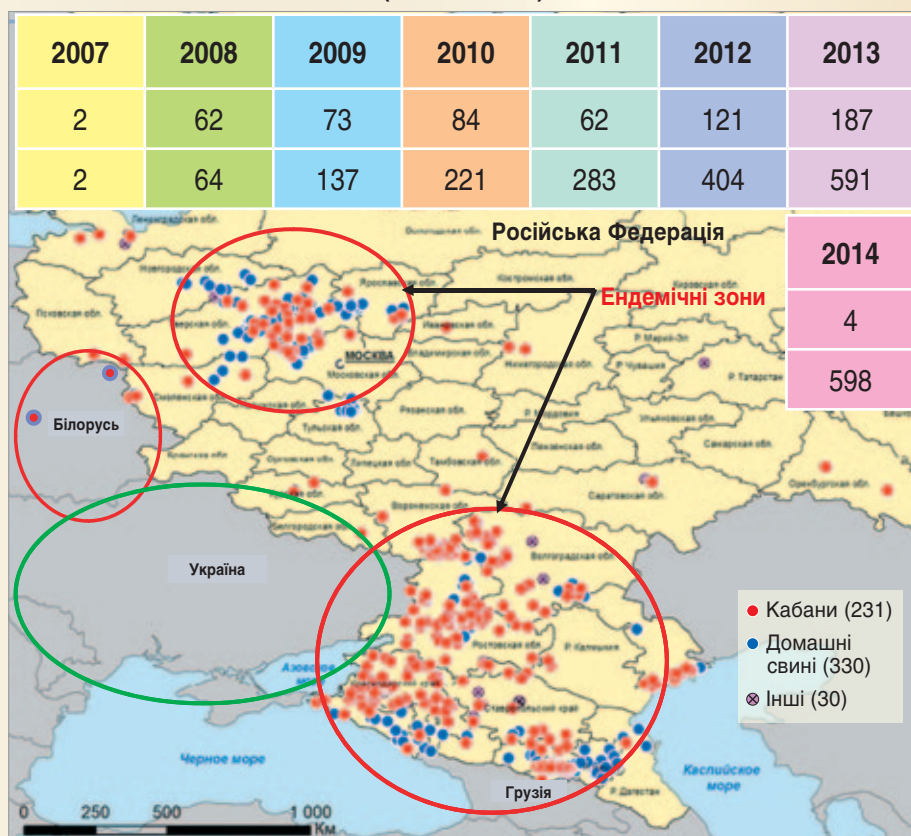
М.С. Троцький докладніше зупинився на ситуації із захворюванням на **африканську чуму свиней**. Він нагадав, що перші її спалахи були зафіксовані в Грузії у 2007 р. Сумну естафету підхопила Росія, де на цей час налічується

вже 598 неблагополучних пунктів з АЧС. Не минула ця хвороба Білорусь, Литву, Польщу. Фактично по всьому кордону з Україною реєструють це небезпечне захворювання. Дикі кабани з Ростовської області занесли АЧС у Луганську область. Як наслідок у Станично-Луганському районі близько 10 кабанів дали позитивні тести, у Краснодонському районі спалах у приватному секторі також пов'язаний з диким кабаном. І навіть за 15 км від епіцентру хвороби, а саме біля Луганська, було знайдено ще один труп кабана. За рішенням Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії (ДНПК) до 15 березня слід здійснити повну депопуляцію дикого кабана на території Луганської і Донецької областей.

Основні завдання щодо АЧС на 2014 рік:

- контроль за утриманням і переміщенням живих тварин, продукції та сировини з них (чітке визначення кількості тварин, спільні пости, контроль за реєстром);
- моніторинг ситуації (всього диких кабанів в областях, які межують з неблагополучними країнами; щодо домашніх свиней – інформація про падіж і вимушено забитих тварин);
- створення необхідного резерву фармакологічних засобів для умиротворення тварин;
- на засіданнях ДНПК при облдержадміністраціях областей, які межують із РФ, Білоруссю та Польщею, розглянути питання створення 30-кілометрових

Поширення АЧС на території Російської Федерації в 2007–2013 рр. (583 випадки)

Депопуляція дикого кабана в Луганській області

*За даними
Луганського обласного
управління лісового та
мисливського господарства
станом на 1 січня 2014 року
в області налічувалося
1129 голів дикого кабана*

**З початку 2014 року відстріляно
вже 305 голів дикого кабана,
з них 279 з початку проведення
депопуляцій - 27.01.2014**

буферних зон, вільних від свиней, утримуваних в особистих селянських господарствах;

- посилити контроль за єгерями й мисливцями, які утримують свиней, як основною групою ризику;
- щотижня висвітлювати проблему в місцевих ЗМІ.

Після обговорення доповіді слово взяв перший заступник міністра аграрної політики та продовольства України **І.Ю. БІСЮК**, який зазначив: «Сьогодні немає іншого засобу оздоровлення від АЧС, ніж депопуляція дикого кабана. Треба прийняти рішення і проконтролювати його виконання. З цього питання зберу також егерів і лісничих».

Голова Держветфітослужби України **В.М. ГОРЖЕЄВ** назвав африканську чуму свиней найбільшою проблемою для держави і ветеринарної служби: «Росія має понад 100 млрд рублів прямих і непрямих збитків від АЧС. Я сказав росіянам, що далі Луганської області ми хворобу не пустимо, а отже, їх слід знайомити із проведеними заходами, щоб відкрити Україну для експорту. Я хочу, щоб усі записали й поставили знак оклику – облдержадміністрація повинна мати резерв коштів на 200–205 голів свиней для оперативної виплати селянам за вилучене поголів'я. Це 90 % успіху нашої роботи щодо по-

дальшого непоширення АЧС. В адміністрації та ветеринарної служби всіх областей має бути вироблений план дій і заходів на випадок спалаху захворювання. У них має бути карта кожного району, населеного пункту із зазначенням реального поголів'я. Цією інформацією має володіти кожен начальник районного управління. І кожен з вас повинен починати робочий день з АЧС і закінчувати нею. Нині ми готуємо зміни до інструкцій з приводу АЧС, хвороби Ауескі та інших.

У поточному році дещо розширимо зону оральної імунізації проти сказу диких тварин. І ще прохання – при виникненні туберкульозу чи лейкозу не приховуйте ці факти. Адже в нас сьогодні є всі можливості для подолання захворювання – вакцини, діагностикуми, дезінфектанти, ми капітально підтягнули наші біофабрики, є чим працювати.

Персональна відповідальність лягає на головного державного інспектора ветмедицини області. Наводьте порядок на ринку ветпрепаратів, тому що фальсифікаціям і підробкам не місце у нашій державі. Якщо з біологічними препаратами у нас наче порядок, то на фармацевтичну групу дуже багато нарікань...».

Микола Васильович БІЛОУС, заступник директора департаменту – начальник управління державної інспекції

ції Департаменту ветеринарної медицини Держветфітослужби України, доповів про здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю й застосування заходів адміністративного впливу спеціалістами ветеринарної медицини.

Зокрема Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру, які повинні одержувати оператори ринку харчових продуктів» від 5 вересня 2013 р. № 442, розроблено проект Закону України «Про державний контроль у сфері забезпечення безпечності та якості харчових продуктів і кормів, благополуччя тварин» (зареєстровано у ВРУ 14 жовтня 2013 р. за № 3424).

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову «Про затвердження Порядку видачі ветеринарних документів» від 21 листопада 2013 р. № 857. Розроблено проект постанови Уряду «Про затвердження Положення про здійснення державного нагляду (контролю) за виконанням законодавства України про безпечність та якість харчових продуктів, кормів, здоров'я та благополуччя тварин».

У Мін'юсті зареєстровано накази Мінагрополітики України «Про внесення змін до деяких наказів щодо документів дозвільного характеру» від 10 липня 2013 р. № 427 та «Про затвердження переліку питань та уніфікованої форми акта перевірки для здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) за племінною справою у тваринництві» від 11 вересня 2013 р. № 544.

М.В. Білоус розповів присутнім про заходи, вжиті за наслідками перевірок об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду за 2013 р., кількість підконтрольних вантажів, затриманих регіональними службами державного ветеринарно-санітарного контролю на кордоні та транспорті за 2013 р., основні порушення законодавства.

Олександр Мар'янович ВЕРЖИХОВСЬКИЙ, директор Департаменту ветеринарної медицини Держветфітослужби України, доповів, як забезпе-

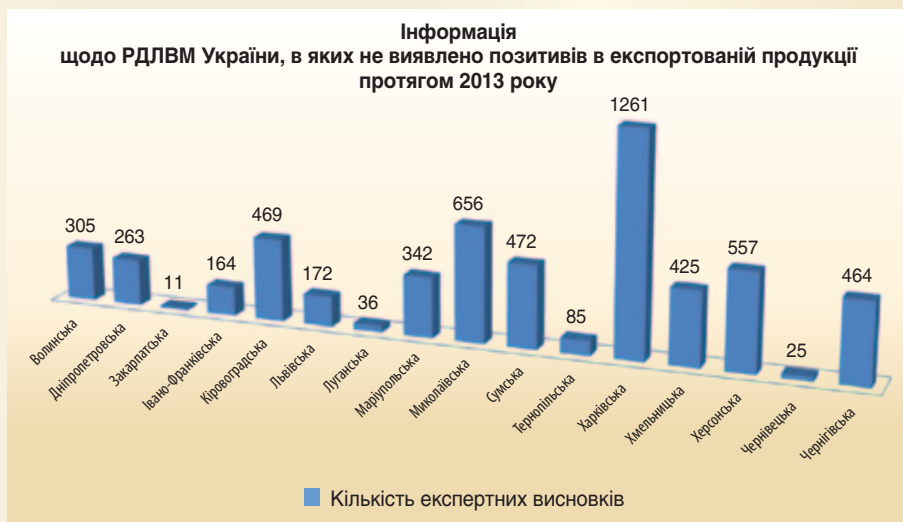

чується державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд за харчовими продуктами.

«Законодавча база, яка сьогодні працює, – зазначив він, – дозволяє виконувати в повному обсязі покладені на нас функції. Почну з роботи лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи в організованих місцях торгівлі. Звертаюся передусім до головних інспекторів, директорів лабораторій – погляньте, хто працює в лабораторіях на ринку, оцініть фаховий рівень цієї людини, її вік. Будемо відверті, хоч би які заклики проголошувалися з трибуни, все залежить від того, як сам фахівець ставиться до своєї роботи. Перевірки в деяких областях виявили порушення в роботі державних лабораторій ветсанекспертизи на агропродовольчих ринках, зокрема неналежний контроль за роботою адміністрації ринку; недотримання Правил передзайміного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса й м'ясних продуктів, ветеринарно-санітарної експертизи молока й молочних продуктів; недостатній контроль за реалізацією харчових продуктів промислового виготовлення.

Упродовж 2013 р. до Держветфітослужби надійшло майже 500 звернень громадян. Із них 80% стосуються роботи державних лабораторій ветмедицини на агропродовольчих ринках України. Негативні аспекти – порушення Порядку відбору зразків продукції тваринного, рослинного і біотехнологічного походження для проведення досліджень; неналежне виконання своїх посадових обов'язків державними інспекторами ветмедицини, в т. ч. офіційними лікарями; відсутність об'єктивності й неупередженості під час проведення лабораторних досліджень.

Триває робота з виконання Плану державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та інших забруднювачів у живих тваринах і продуктах тваринного походження. Впродовж 2013 р. було проведено 7506 лабораторних досліджень, з них отримано 21 позитивний результат. Разом з тим є недоліки в роботі державних інспекторів ветмедицини під час проведення розслідувань,

а саме: порушення термінів проведення розслідувань; низька результативність розслідувань, у більшості випадків не встановлено причини потрапляння забруднювача до сировини; звіти про розслідування містять інформацію загального характеру. Отже, наше завдання – посилити контроль за виконанням заходів з недопущення таких випадків у майбутньому».

О.М. Вержиховський наголосив на тому, що держветслужба має бути партнером для бізнесу. Під час лабораторних досліджень експортованих продуктів тваринного походження і кормів упродовж 2013 р. було виявлено тільки 150 позитивних випадків (1% від загальної кількості експертних висновків), із них 115 – ДНДЛДВСЕ, решта

35 – регіональними лабораторіями. Під час лабораторних досліджень імпортованих продуктів упродовж 2013 р. виявлено тільки 187 позитивних випадків (1% від загальної кількості експертних висновків), з них 82 – ДНДЛДВСЕ, решта 105 – РДЛВМ. «Я самокритично визнаю, – зазначив директор Департаменту ветеринарної медицини, – що наш підрозділ потребує поліпшення роботи, і ми над цим працюємо. Думаю, разом з Державним науково-контрольним інститутом біотехнології і штамів мікроорганізмів ми виправимо ситуацію. Я звертаюся до державних інспекторів – не самоусувайтеся від проблеми».

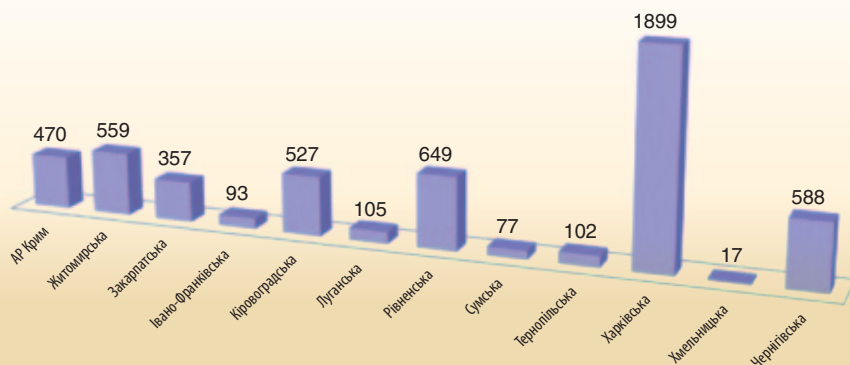
І знову слово взяв І.Ю. БІСЮК: «Я хочу, щоб ви добре розуміли: тримати по 100 осіб у штаті, одержувати за-

УВАГА!

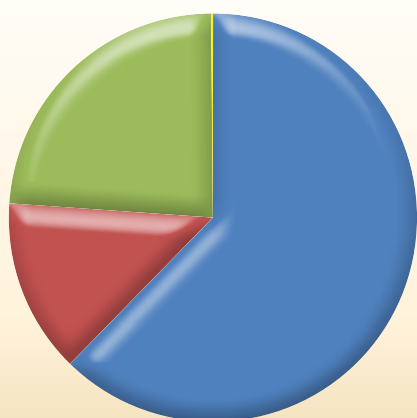
ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ НА 2014 РІКІ

Кількість експертних висновків РДЛВМ України, в яких не виявлено позитивів в імпортованій продукції протягом 2013 року

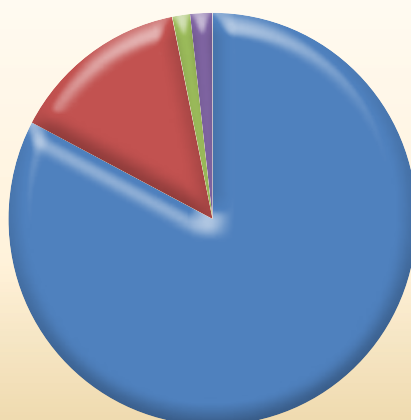

Власні надходження за 2013 рік

- Проведення лабораторних досліджень
- Здійснення протиепізоотичних та діагностичних заходів
- Видача ветеринарних документів
- Інші види послуг (оренда та реалізація майна)

Бюджетні призначення на 2014 рік

2802020 на 2014
100155,6 тис. грн

- Придбання ветпрепаратів
- Утримання підрозділів ветміліції
- Сплата членських внесків МЄБ
- Видатки розвитку

Бюджетні призначення на 2014 рік

2802010 на 2014
285681,6 тис. грн

- Заробітна плата
- Комунальні послуги
- Видатки споживання

Бюджетні призначення на 2014 рік

2802030 на 2014
940525,7 тис. грн

- Заробітна плата
- Комунальні послуги
- Видатки споживання

робітну плату й мати в результаті лише 1% позитивних випадків досліджень – такого не буде! Якщо не матимемо результатів чи то з імпорту, чи то з експорту – скоротимо обласні лабораторії, залишаться тільки регіональні!».

«Я повністю підтримую слова Івана Юрійовича. І наголошую, що план заходів має складатися з одного пункту, і так і буде – **особиста відповідальність головних державних інспекторів в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі.** Будь ласка, наводьте порядок. Працюйте!» – закликав В.М. ГОРЖЕЄВ.

Любов Петрівна МОТОРНЮК, начальник управління фінансів, економіки та бухгалтерського обліку, в ході колегії прозвітувала про надходження й використання коштів загального і спеціального фондів державного бюджету в 2013 р. і пропозиції на 2014-й.

Сергій Іванович ОКСЮТА, начальник відділу ветеринарної міліції МВС України, поділився з учасниками заходу результатами роботи підрозділів ветеринарної міліції у 2013 р. і проблемними питаннями їх діяльності.

Ігор Володимирович ТУРЧИН, директор державного підприємства «Укрветсанзавод», доповів про утилізовані протягом минулого року 120 тис. тонн продукції й розповів про плани на рік нинішній.

Василь Трохимович ЛІСОВЕНКО, голова Громадської ради при Держветфітослужбі України, зазначив: «Наша Громадська рада вивчає проблемні питання, враховує громадську думку й відображає її в нормативно-правових документах, організує громадські слухання. Маю пропозицію залучити до цієї роботи наші регіональні й обласні управління, щоб отримувати інформацію про нагальні проблеми й вирішувати їх».

«Громадська рада потрібна, вона працює ефективно й багато в чому може допомогти нашій галузі», – додав В.М. ГОРЖЕЄВ. І на завершення колегії сказав: «Порушені сьогодні питання надзвичайно актуальні, й ми з Іваном Юрійовичем Бісюком ще раз закликаємо вас до особистої відповідальності». ☉